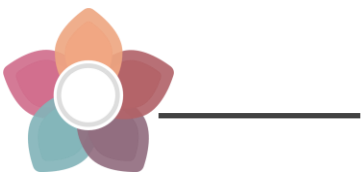

ประสิทธิผลของการพัฒนาสมรรถนะพยาบาล ในการดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องพยุงการทำงานของหัวใจและปอด ในหอผู้ป่วยหนักโรคหัวใจและหลอดเลือด 2

(The Effectiveness of ECMO nursing competencies in CCU2)

พว.มัณชรี ขัตติยะ

หอผู้ป่วยหนักโรคหัวใจและหลอดเลือด 2

งานการพยาบาลผู้ป่วยอายุรศาสตร์

โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Agenda

01

หลักการและเหตุผล

02

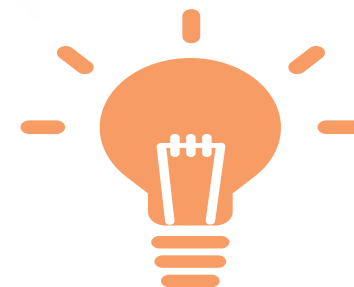
วิธีการดำเนินงาน

03

ผลการดำเนินงาน

04

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

WHO

ปี 2563

สาเหตุการตายอันดับ 1
คือ ผู้ป่วยกลุ่มโรคหัวใจ
และหลอดเลือด

17.9 ล้านคน

คิดเป็นร้อยละ 16.20

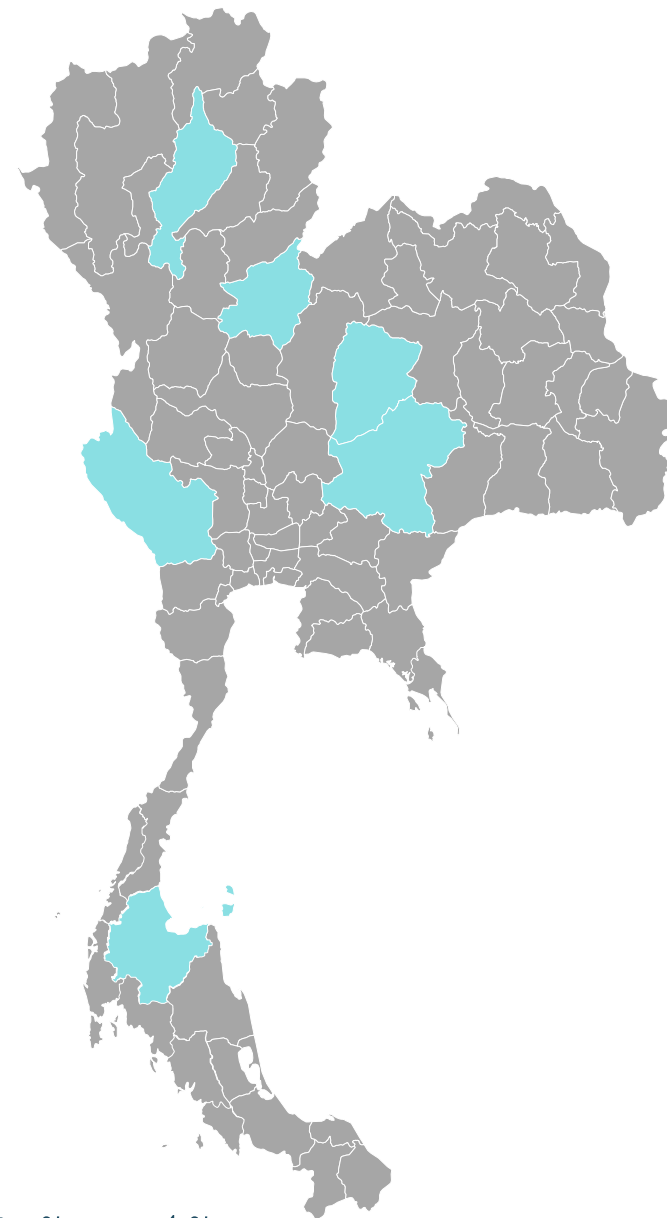
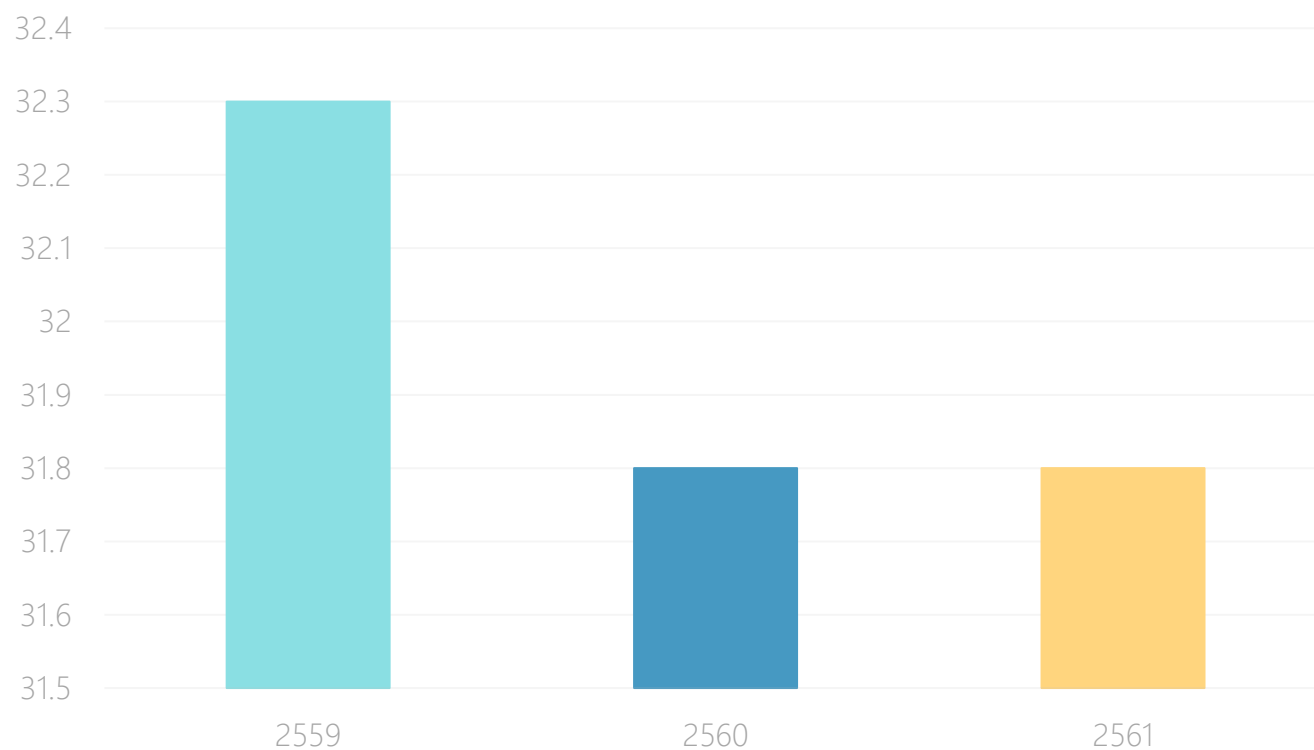
(องค์การอนามัยโลก, 2563)

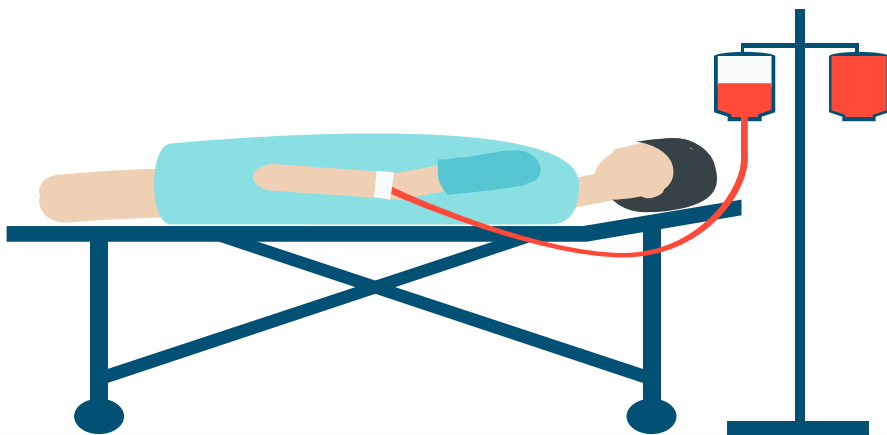
ข้อมูลสถานการณ์ในประเทศไทย

ปี2559-2561

อัตราป่วยด้วยMI ต่อประชากรแสนคน

(กองยุทธศาสตร์และแผนงานสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2559-2562)

“

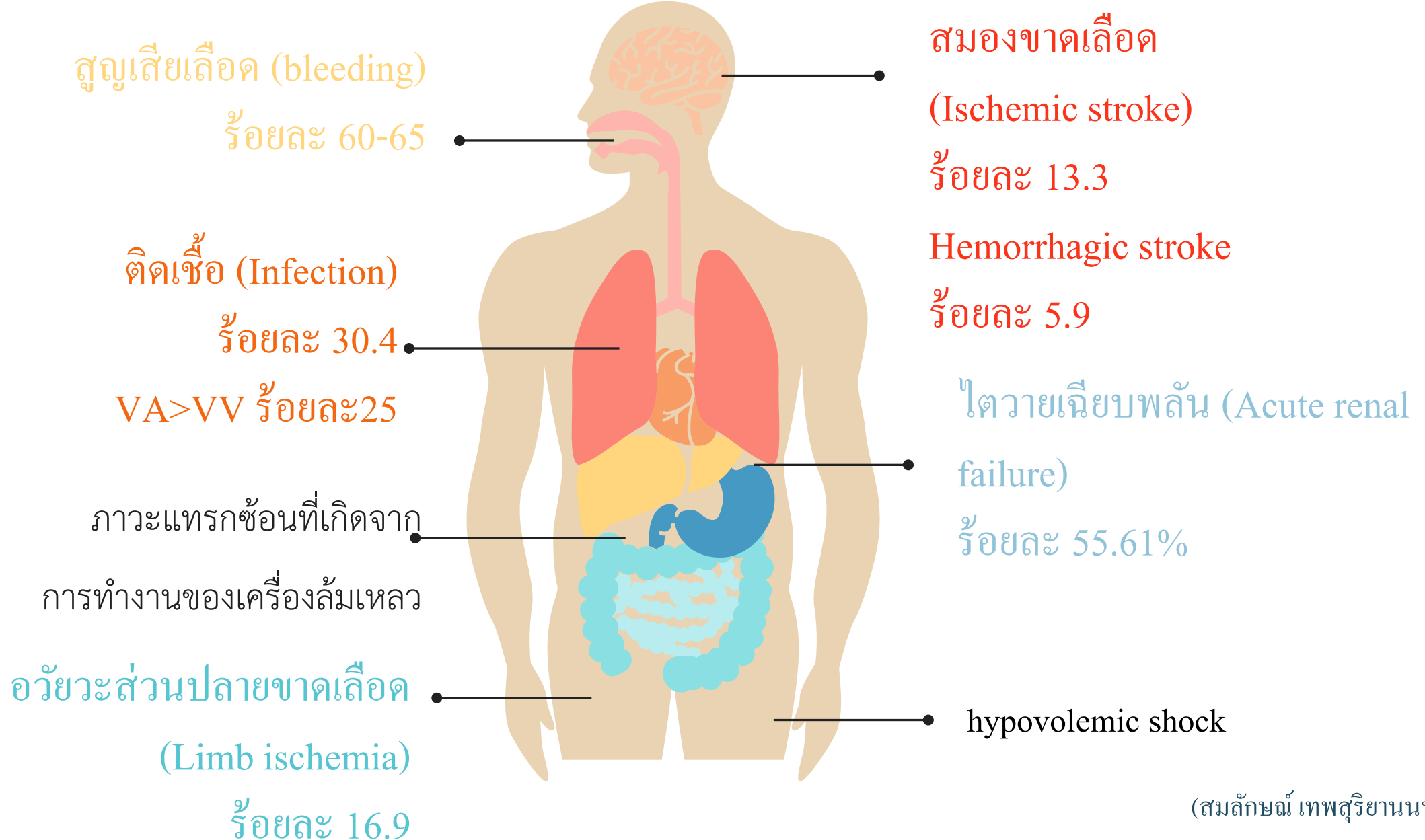
การใช้เครื่องพุงการทำงาน
ของหัวใจและปอด
(Extracorporeal membrane
oxygenation ; ECMO)

”

ในผู้ป่วยที่มีภาวะช็อคจากหัวใจล้มเหลว
กล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลัน เป็นการรักษา
แบบประคับประคองการทำงานของหัวใจ
และปอดชั่วคราว

การรักษาด้วย ECMO มีความเสี่ยงสูงต่อการ
เกิดภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรง

ภาวะแทรกซ้อนจากการใช้ ECMO

สถิติการใช้เครื่องพุงการทำงานของหัวใจและปอด

ข้อมูลการใช้เครื่องพุงการทำงานของหัวใจและปอดของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

ในปี 2560-2564 จำนวน 77 ราย

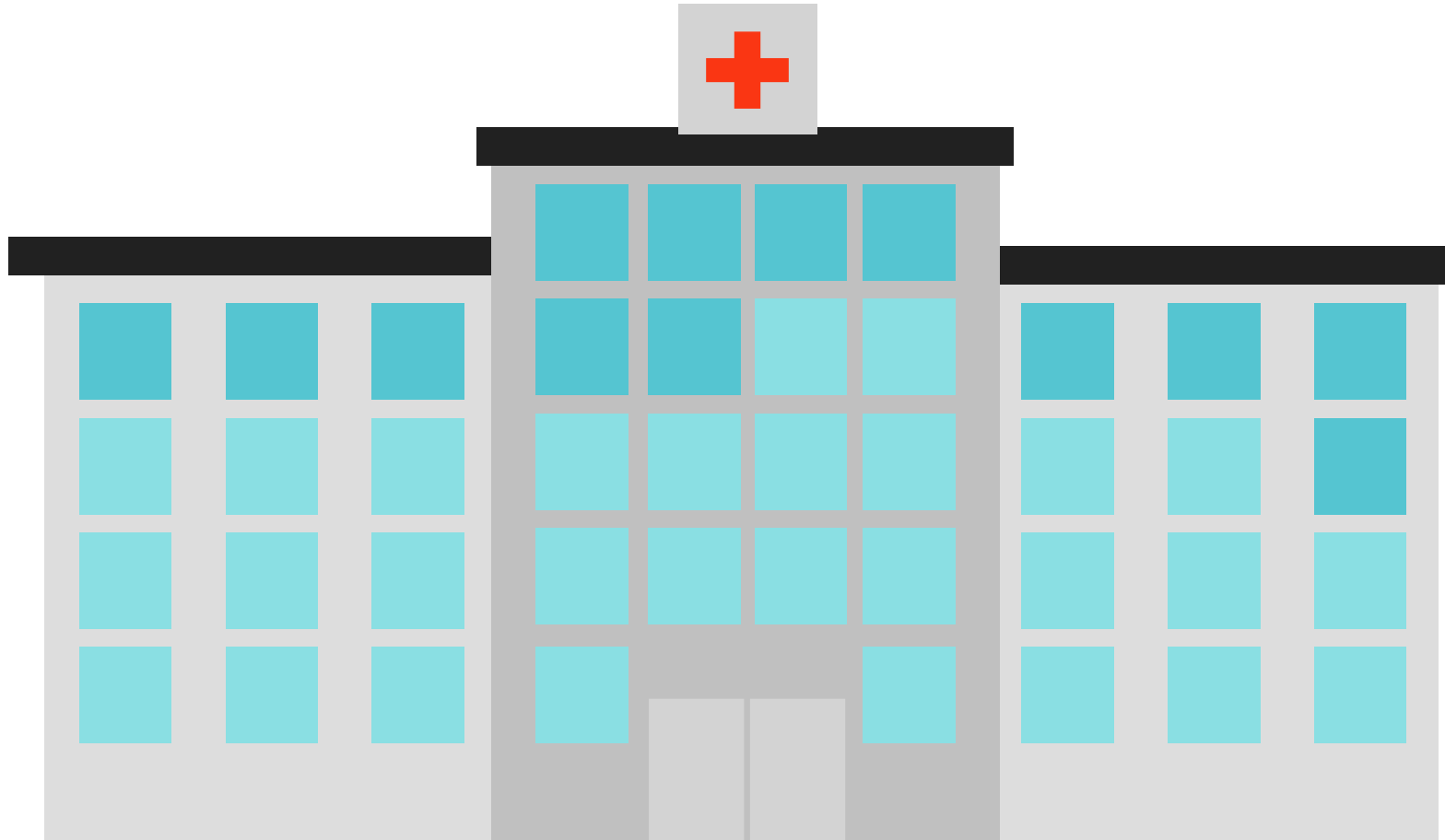
สถิติในหอผู้ป่วยหนักโรคหัวใจและหลอดเลือด 2

 11 ราย

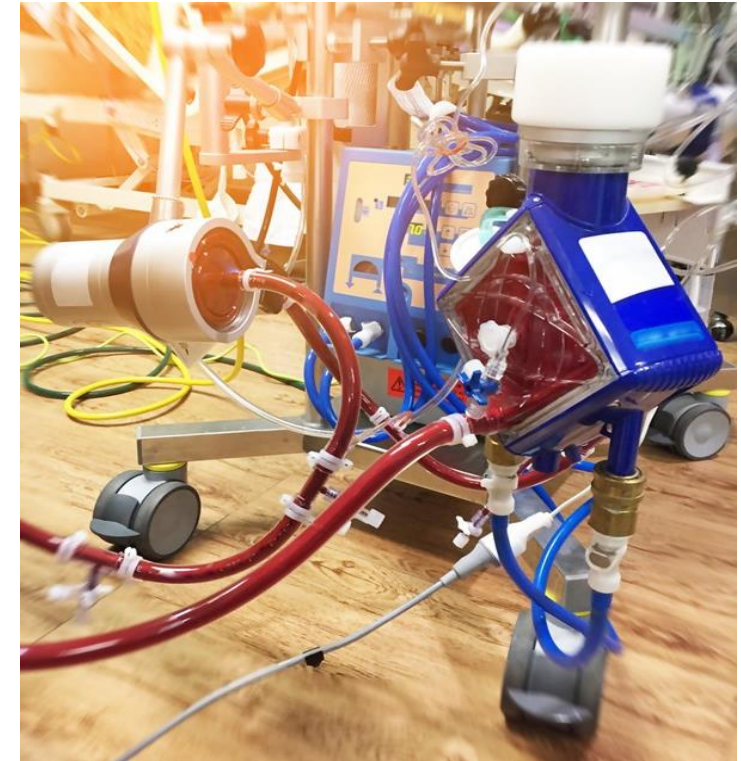
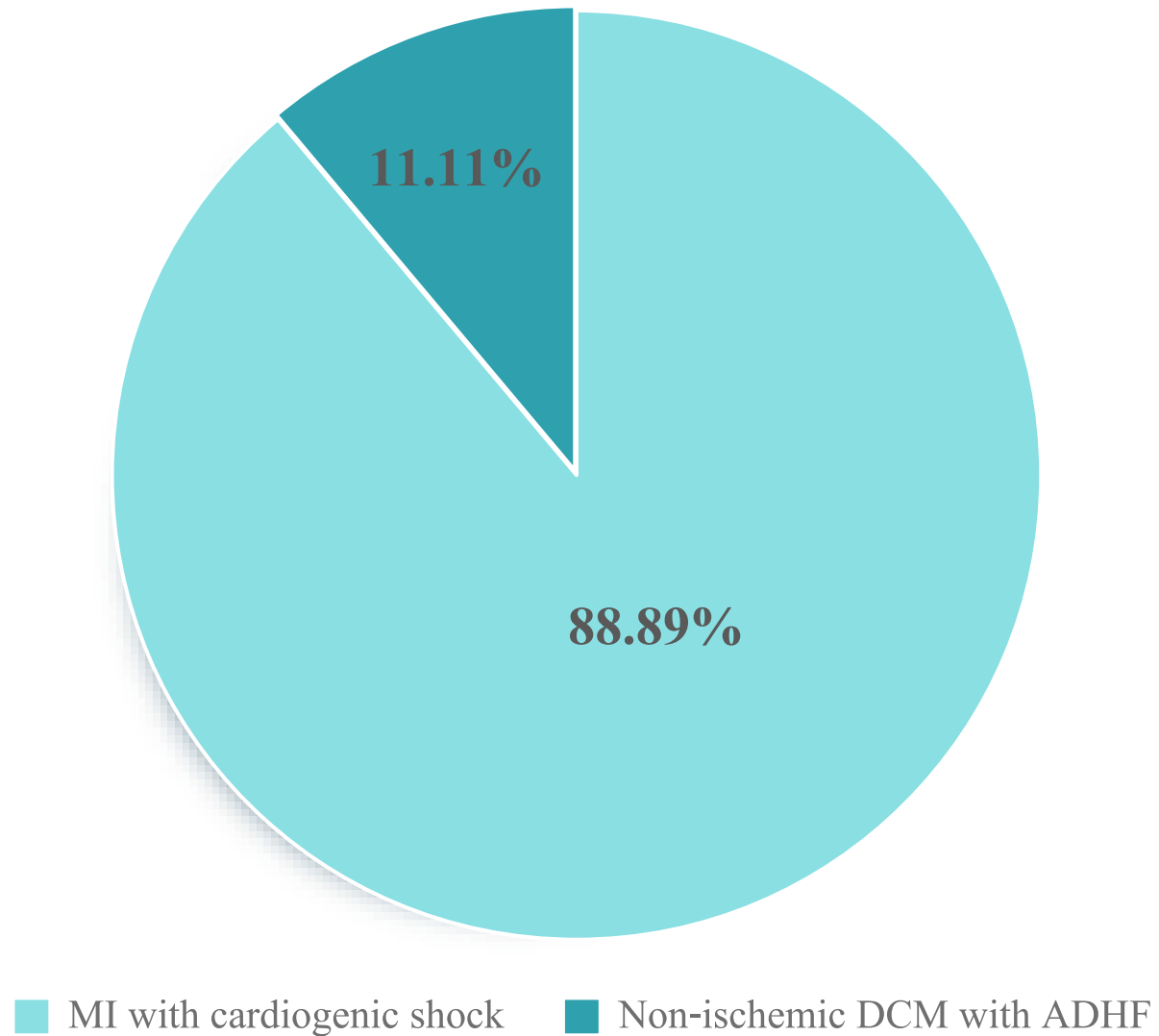

เสียชีวิต 5 ราย (ร้อยละ 45.46)

(งานสถิติโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่, 2560-2565)

สถิติผู้ป่วยที่ใส่เครื่องพองการทำงานของหัวใจและปอด แบ่งตามรายโรค

สถิติภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยที่ได้เครื่องECMO

ภาวะเลือดออก
(bleeding)

ภาวะส่วนปลายขาดเลือด
(Limb ischemia)

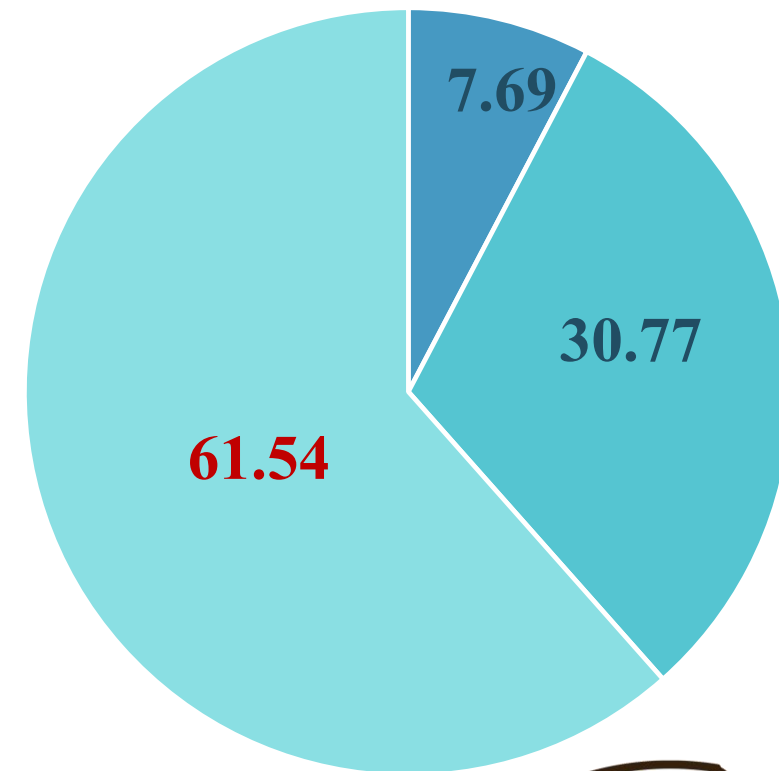

ภาวะหลอดเลือดสมองตีบตัน
(Ischemic Stroke)

(ข้อมูลสถิติของหอผู้ป่วยหนักโรคหัวใจและหลอดเลือด 2, 2562-2565)

ร้อยละของพยาบาลที่ได้รับการพัฒนาสมรรถนะ

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พยาบาลที่ผ่านการดูงานด้านการดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องพยุงการทำงานของหัวใจและปอด	1	7.69
พยาบาลที่ผ่านการอบรมการดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องพยุงการทำงานของหัวใจและปอดในหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางโรคหัวใจและทรวงอกโดยการบรรยาย ประมาณ 2 ชั่วโมง	4	30.77
พยาบาลที่ยังไม่ได้รับการอบรม	8	61.54

วัตถุประสงค์

- เพื่อพัฒนาสมรรถนะของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยที่ใส่เครื่อง ECMO ในหอผู้ป่วยหนักหัวใจและหลอดเลือด 2
- เพื่อให้ผู้ป่วยที่ใส่เครื่อง ECMOปลอดภัย และไม่เกิดอุบัติการณ์จากการได้รับการดูแลจากพยาบาล

CCU2 ECMO Timeline

ECMO nursing specialist/CNPG

04

2021 until Now

Competency
development

Jan 2020

Transport ECMO
refer by Jet

03

02

Dec 2019

KM + Journal club

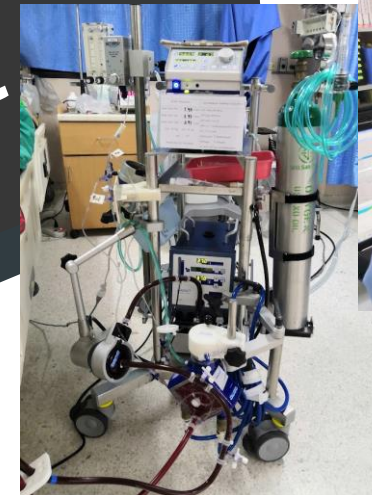

July 2019

1st ECMO in CCU2

01

- Learning from experience
- EBP
- Knowledge sharing
- Nurses and Perfusionist knowledge sharing
- 24/7 Consultation system
- New design innovation: standing order, ECMO record form, mini-VA EMO trouble shooting

Handing order for ECN50			
Name	Age	Sex	Age 15
Diagnosis	Examination	Test	
From Adult 70+yr	1 year		
70+yr	1 year		
100+yr	1 year		
Male of ECN50 ☐ VV ECN50 ☐ VA ECN50			
Examination	Signal	Index	
Classification group	Signal	Index	
From Patient to Examinator (child) ☐ ☐ ☐	Examiner	Index	
From Examinator to patient (adult) ☐ ☐ ☐	Examiner	Index	
Response rate (age 10 years) by sex:			
4.4b			
☐ SRG	q 7.50	Time	
☐ Pre and post progesterone (horm. CH)		Time	
☐ aPTT	q 7.50	Time	
☐ CRG	q 7.50	Time	
☐ aPTT	q 7.50	Time	
☐ Hb, BCL7, Ccr (h) / Speed, P ₅₀ , P ₅₀ , P ₅₀	q 12.50	Time	
☐ DHE, Fluorescence	OD	Time	

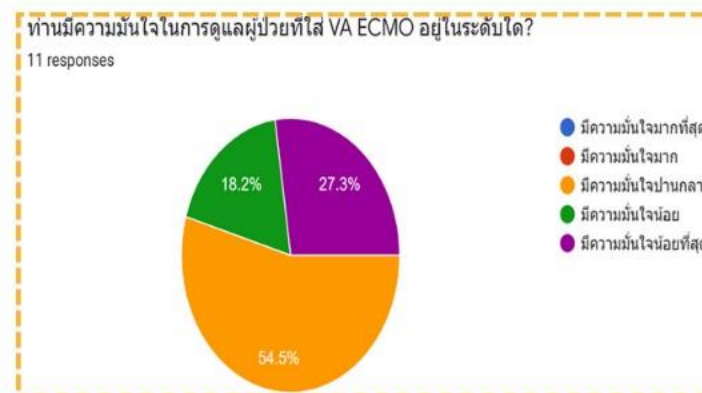
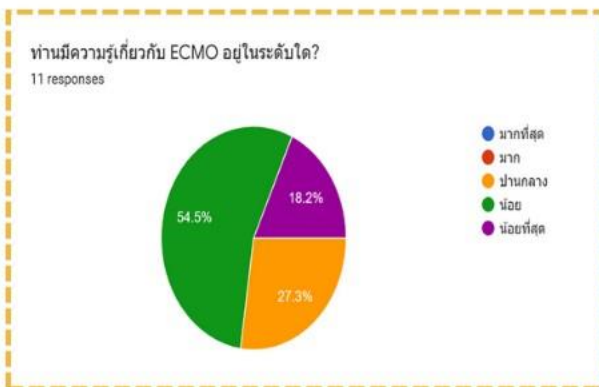
333.90 general guidelines (2017)

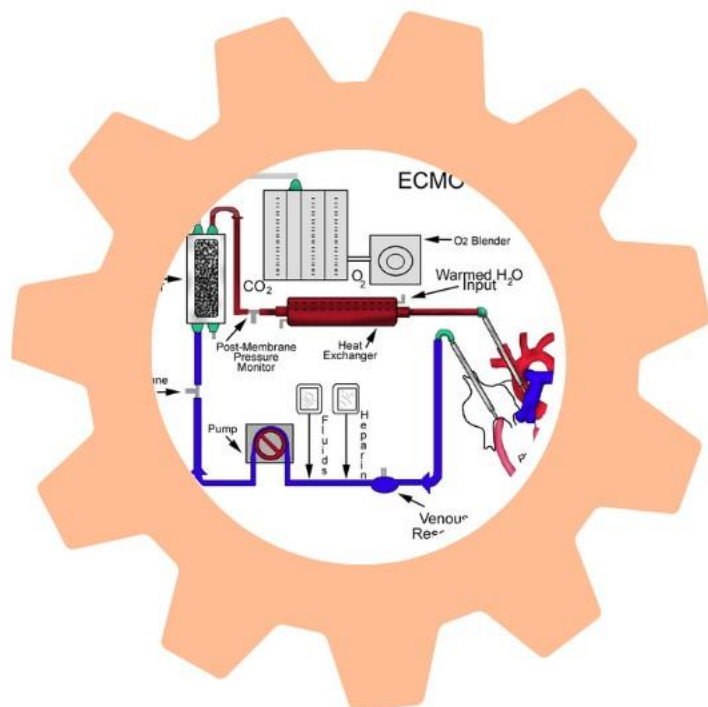
[illegible]

ปี 2563

- ECMO nursing data sheet revised : Version 2
- ECMO training need Surveys
- ECMO Knowledge Lesson plan
- Nursing Journal club " Extracorporeal Oxygenation and the critical cardiac patient
- Air ambulance Patient transfer to Ramathibadi heart transplant center

๒๕๖๔

- Re-design ECMO Lesson plan
- ECMO Nursing competency program implementation
- ECMO nursing data sheet revised: Version 3
- ECMO Nursing competency development: Banner Model

แผนการสอน เรื่องเครื่องพองการทำงานการไหลเวียนโลหิต (Extracorporeal membrane oxygenator)

หัวข้อเนื้อหา เครื่องพองการทำงานการไหลเวียนโลหิต (Extracorporeal membrane oxygenator) จำนวนชั่วโมงสอน 60 นาที

ชื่อผู้สอน นางมัณฐรี ชัดติยะ จำนวนผู้เรียน 10 คน

วัตถุประสงค์ทั่วไป ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานของเครื่องพองการทำงานการไหลเวียนโลหิต (Extracorporeal membrane oxygenator)

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	สาระเนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อการสอน	วิธีการและเกณฑ์การประเมินผล
	บทนำ เครื่องพองการทำงานของปอดและหัวใจ หรือเครื่อง ECMO (Extracorporeal membrane oxygenator; ECMO) ทำงานโดยการนำเลือดจากระบบเลือดดำของผู้ป่วยมาผ่านปอดเทียม (membrane oxygenator) เพื่อเพิ่มปริมาณออกซิเจน และลดปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ก่อนจะนำกลับทางหลอดเลือดของผู้ป่วย ดังนั้นเครื่อง ECMO จึงสามารถทำงานแทนปอดของผู้ป่วยได้ ในกรณีที่ปอดของผู้ป่วยไม่สามารถแลกเปลี่ยนแก๊สได้ตามปกติ นอกจากนี้การที่เครื่อง ECMO ทำงานเหมือนเครื่องปอดหัวใจเทียม จึงสามารถทำงานแทนระบบหัวใจและการไหลเวียนเลือดของผู้ป่วยในกรณีที่มีภาวะหัวใจล้มเหลวได้ด้วยเช่นกัน การรักษาด้วย ECMO มีความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรง ดังนั้นพยาบาลซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในทีมการดูแลควรเข้าใจหลักการทำงานของเครื่อง ECMO และผลต่อ	นำเข้าสู่บทเรียนโดยการซักถามถึงประสบการณ์ของผู้เรียนเกี่ยวกับเครื่องECMO การกล่าวนำเข้าสู่บทเรียน	Power Point	

กรอบพัฒนานุคลากรในระดับผู้ปฏิบัติงานการพยาบาล

กรอบแผนพัฒนานุคลากร ระดับผู้ปฏิบัติงานการพยาบาล ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

Level Item	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5
	Novice	Advanced Beginner	Competent	Proficient	The Expert
	(0-1 y)	(>1-3 y)	(>3-5 y)	(>5-10 y)	(>10 y)
Core competency	1.จิตบริการ 2. จริยธรรมและคุณธรรม 3. การทำงานเป็นทีม 4. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 5. การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงาน				
Specific competency & Job competency)	-Basic Nursing Care (Under Nurse’s Supervision)				
	- Orientation - Basic Nursing Care - Team member	- Basic Knowledge QA, IC, ENV, etc. - Medical Equipment (Preventive Maintenance) & Supply - Team member		- Bachelor Degree in Nursing - HPN	
Employee Health	ก่อนเข้าทำงาน (Pre - employment)	ระหว่างทำงาน (Periodic medical)			ก่อนออกจากงาน (Pre- retirement)
	-----เพื่อการดูแล สร้างเสริมสุขภาพและธำรงภาวะสุขภาพที่ดีของบุคลากร-----				
Employee Wealth	เพื่อมุ่งเน้นให้บุคลากรสามารถวางแผนการเงินส่วนบุคคล (Personal financial planning) ทั้งระยะสั้นและระยะยาวโดยมีเป้าหมายทางการเงินที่ชัดเจนเพื่อสวัสดิภาพทางการเงินของตนเองและครอบครัว				
Spiritual and Ethics	เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตามหลักวิชาชีพ และรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและตามหลักสากล และเป็นผู้นำของท้องถิ่นในการรักษาและเผยแพร่อนุรักษ์วัฒนธรรม				

ECMO Nursing Competency

Banner Model

แบบประเมินสมรรถนะเฉพาะของหน่วยงาน(Units-specific competency)

การพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยการใส่ ECMO

หอผู้ป่วยหนักโรคหัวใจและหลอดเลือด 2

ชื่อ-สกุล.....อายุ.....ปี ว/ค/ป ที่เริ่มทำงานในหอผู้ป่วย.....

ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย.....ปี ว/ค/ป ที่ได้รับการประเมิน.....

หน่วยงาน..... งานการพยาบาล.....

กรุณาเขียนเครื่องหมาย✓ลงในช่องว่าง

- พยาบาลประเมินความรู้และประสบการณ์ตนเองในช่องด้านซ้ายมือ
- หัวหน้าหอผู้ป่วย/พี่เลี้ยงประเมินสมรรถนะพยาบาลในช่องด้านขวา

การประเมินตนเอง			ข้อความระบุสมรรถนะ	วิธีการประเมิน	การประเมินสมรรถนะ		
1	2	3			1	2	3
ระดับ 1 (ประสบการณ์การทำงาน 0-1 ปี)							
: มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักการการรักษาด้วย ECMO ได้							
			1.บอกความหมายของ ECMO ได้				
			2.อธิบายเกี่ยวกับหลักการการรักษาด้วย ECMO ได้				
			3.บอกภาวะแทรกซ้อนที่พบบ่อยจากการใส่ ECMO ได้				

ระดับ 2 (ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 1-3 ปี)							
: มีความรู้และสามารถปฏิบัติตามแนวทางการดูแลผู้ป่วยที่ใส่ ECMO ได้							
			1.บอกความหมายของ ECMO ได้				
			2.อธิบายเกี่ยวกับหลักการการรักษาด้วย ECMO ได้				
			3.สามารถระบุเกณฑ์การคัดเลือกผู้ป่วยโรคหัวใจและหลอดเลือดเพื่อรับการรักษาด้วยการใส่ ECMO ได้				
			4.สามารถดูแลการทำงานของเครื่อง ECMO ให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพได้				
			5.สามารถติดตามและเฝ้าระวังความผิดปกติขณะใส่ ECMO ได้				
			6.สามารถบันทึกค่าพารามิเตอร์เครื่อง ECMO ได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน (จำนวนรอบ, ปริมาณการดึงเลือด, Vital sign, GCS)				

ECMO Nursing Competency

Banner Model

ระดับ 3 (ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 3-5 ปี)

: สามารถประเมินปัญหา คิดตัดสินใจจัดการกับสถานการณ์ต่างๆ ในการปฏิบัติการพยาบาลในผู้ป่วยที่ได้รับการใส่ ECMO ได้ด้วยตนเอง

: สามารถวางแผนและให้การพยาบาลได้ครอบคลุมแบบองค์รวมเหมาะสมกับผู้ป่วยที่ได้รับการใส่ ECMO แต่ละรายได้

			1.อธิบายเกี่ยวกับหลักการการรักษาด้วย ECMO ได้				
			2.สามารถระบุเกณฑ์การคัดเลือกผู้ป่วยโรคหัวใจและหลอดเลือด เพื่อรับการรักษาด้วยการใส่ ECMO ได้				
			3.สามารถดูแลการทำงานของเครื่อง ECMO ให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพได้				
			4.สามารถติดตามและเฝ้าระวังความผิดปกติขณะใส่ ECMO ได้				
			5.สามารถบันทึกค่าพารามิเตอร์เครื่อง ECMO ได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน (จำนวนรอบ, ปริมาณการดึงเลือด, Vital sign, GCS)				
			6.สามารถประเมินปัญหา (early detection) และวิเคราะห์ตัดสินใจให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยขณะใส่ ECMO				

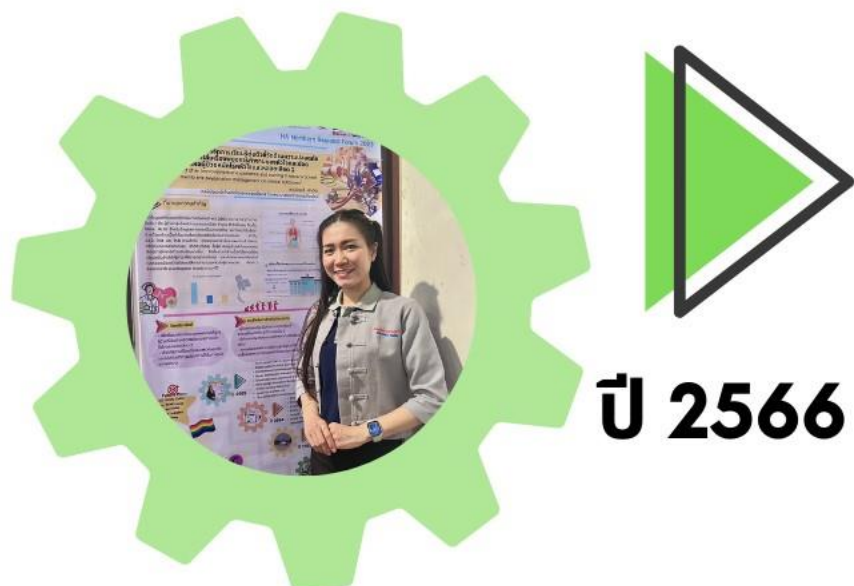
- CCU nurse ECMO E- learning program implementation: Digital platform; Adult learning
- Comprehensive knowledge evaluation
- Nurse Satisfaction evaluation
- Knowledge and experience sharing: CMU KM Day
- New design Innovation Spreading: ECMO standing order, ECMO nursing data sheet

โครงการพัฒนาศมรรถนะพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยที่ใส่เครื่องพยุงการทำงานของหัวใจและปอด

ปี 2565

ผลลัพธ์การดำเนินโครงการพบว่า
ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 100
และมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมโครงการ คิดเป็น
ร้อยละ 96

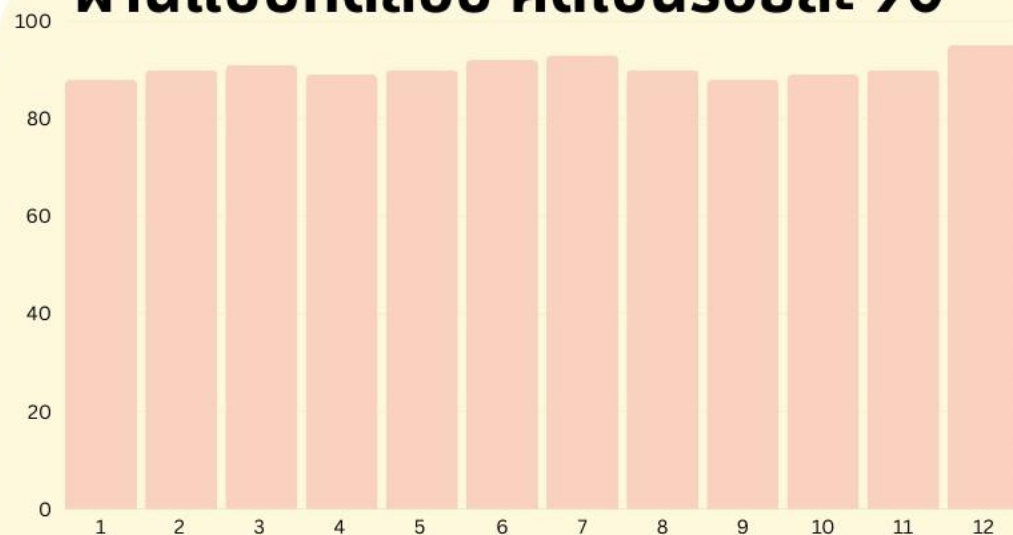
U 2566

- Competency Development and Evaluation
- Spread Innovation
- Consultance between units

ผลลัพธ์การดำเนินโครงการ

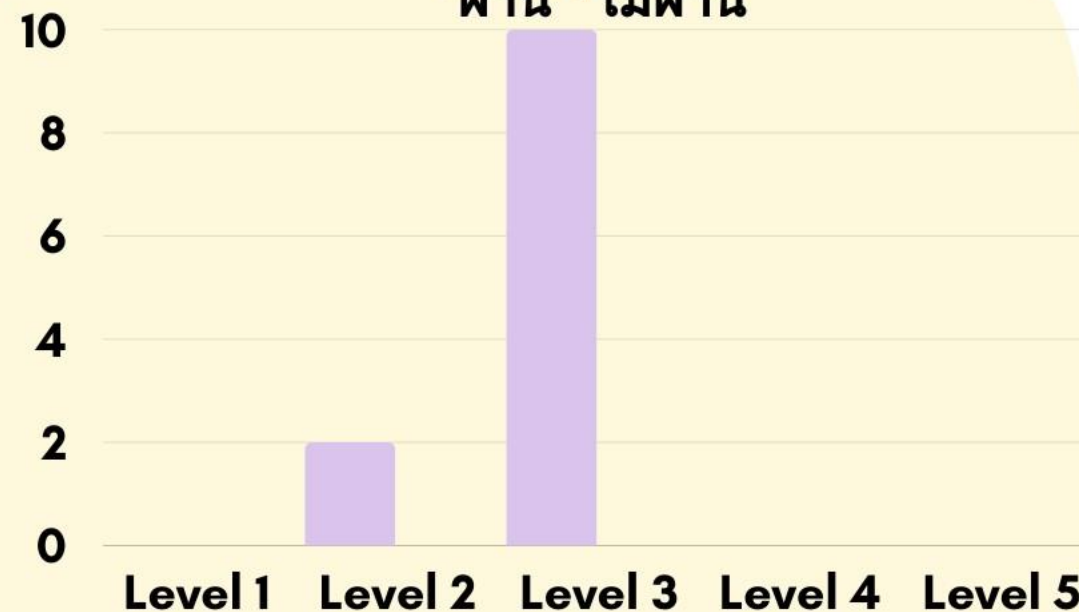
- ผู้ป่วยปลอดภัย ไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรงถึงแก่ชีวิต
อุบัติการณ์เป็น 0
- ผู้ป่วยและญาติเกิดความพึงพอใจ ไม่มีข้อร้องเรียน
- สมรรถนะของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องพยุงการ
ทำงานของหัวใจและปอดเพิ่มขึ้น

ผ่านแบบทดสอบ คิดเป็นร้อยละ 90

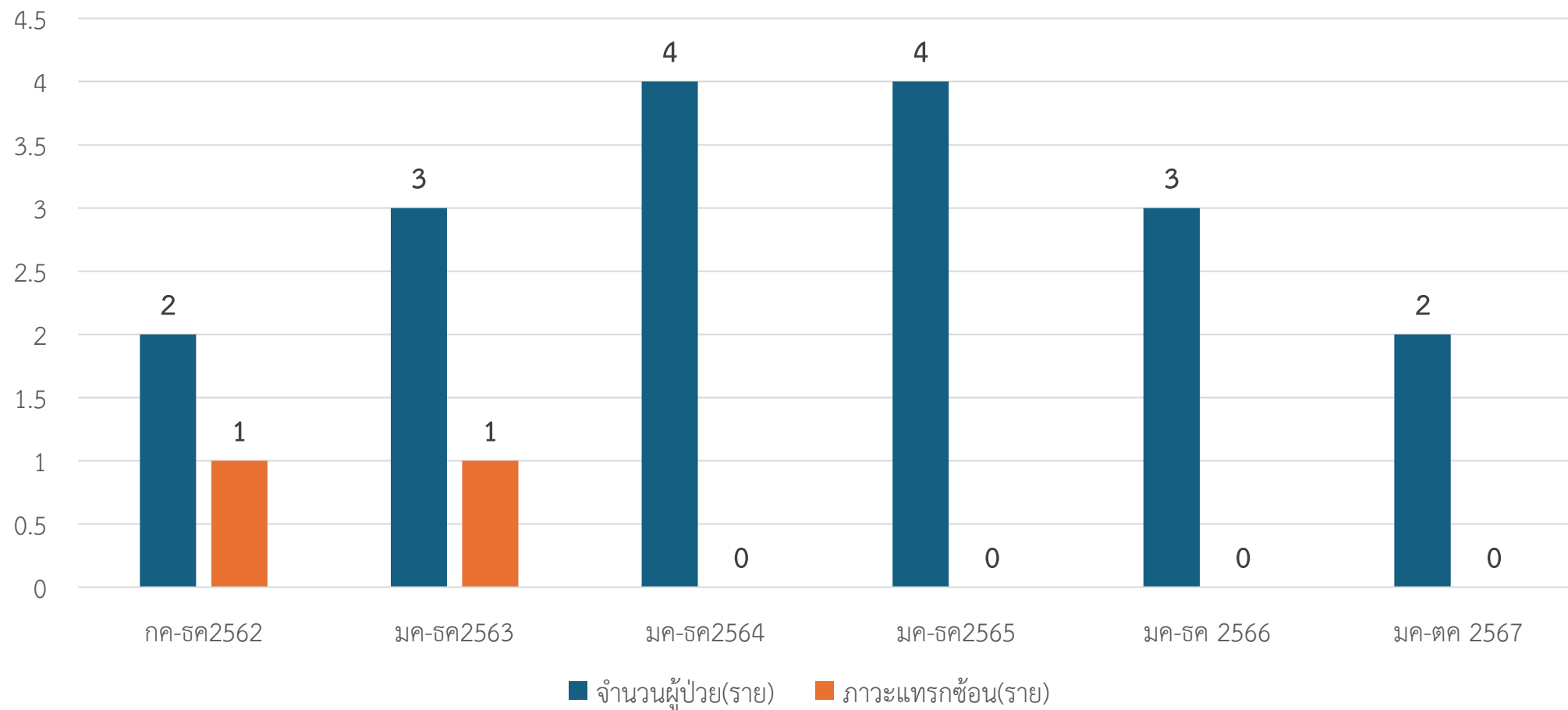
ECMO nursing comprehensive

ผ่าน ไม่ผ่าน

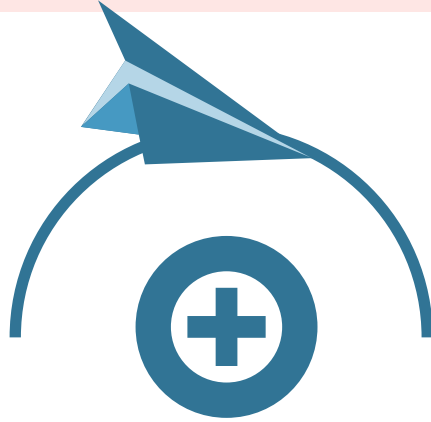

ECMO nursing competency

แผนภูมิแสดงจำนวนผู้ป่วยที่ใส่เครื่อง ECMO และภาวะแทรกซ้อนที่เกิดจากการใส่ ECMO

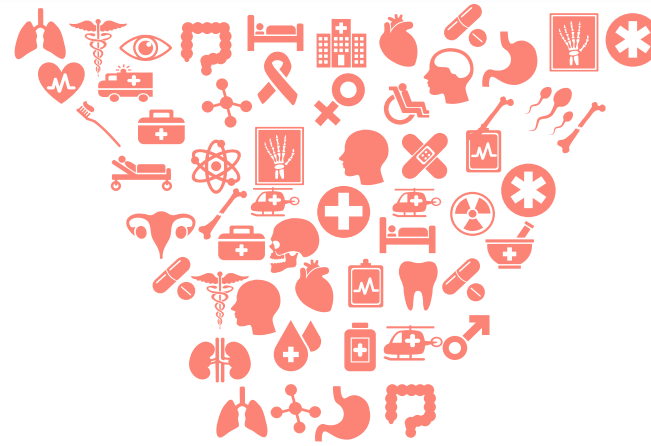

Conclusion

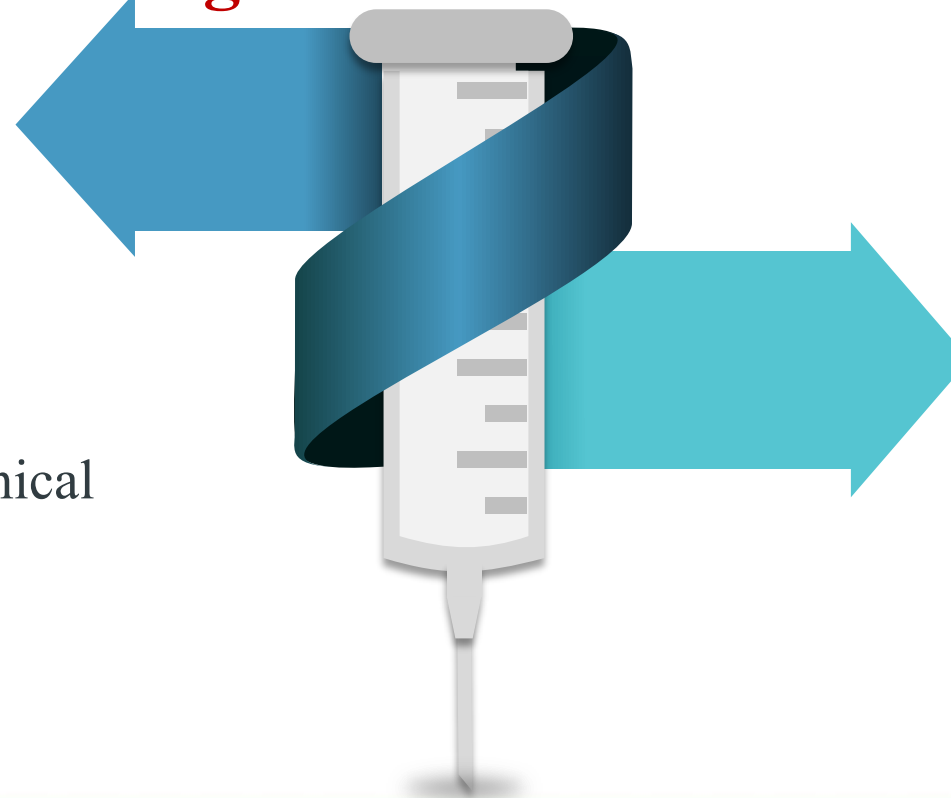

Close observation

- Changing in patient's hemodynamic
- Changing in patient's clinical condition

The good results come from;

Team

- Experience
- Knowledge
- Teamwork

Future Plan:

- >>> ECMO CNPG
- >>> ECMO nurse specialist
- >>> PC in ECMO patients

แผนงานปี 2567

short course 7-day training

ผู้ป่วยปลอดภัย/พึงพอใจ

C

ให้การดูแลตามมาตรฐานวิชาชีพ

Q

เกิดนวัตกรรม/การเรียนรู้

I

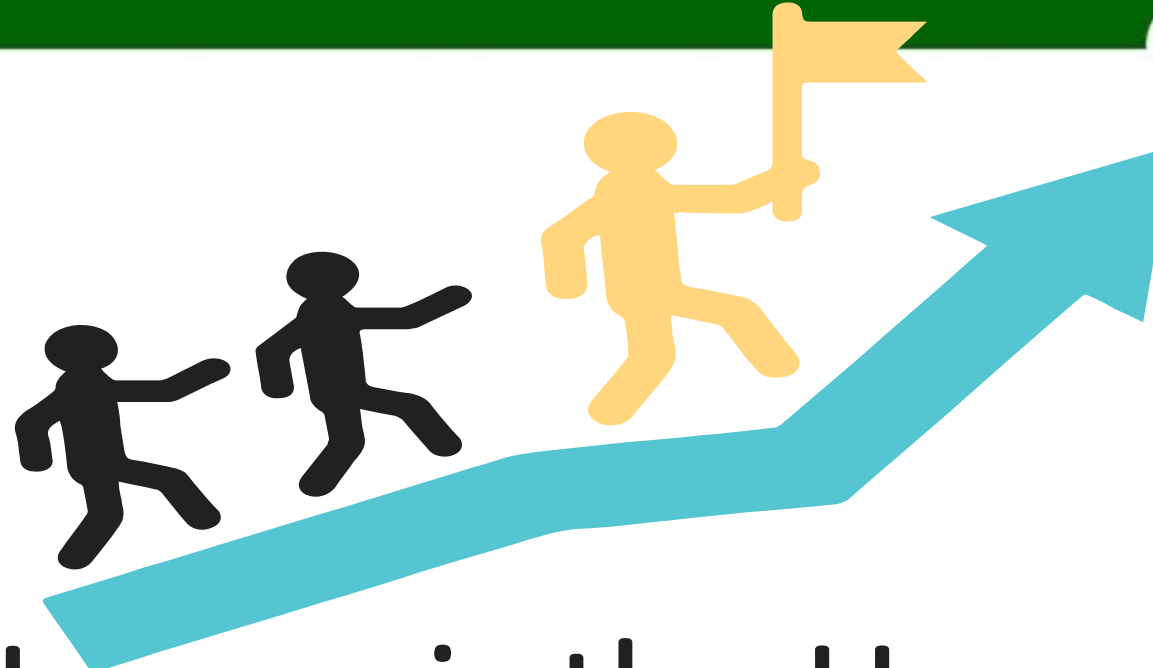
ทำงานร่วมกันเป็นทีมสหสาขา

T

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

หลังจากที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการนำเอา **Evidence based Practice** และ **Journal** ต่างๆมาอภิปรายร่วมกัน พูดถึงเกี่ยวกับการดูแลที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน รวมทั้งการลง intervention การสอนโดยอิงตาม Adult learning ทำให้พบว่า พยาบาลมีความรู้และสมรรถนะที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ในปี 2563 จนถึงปัจจุบันพบว่า ผลลัพธ์ในการดูแลผู้ป่วยที่ใส่เครื่องพยุงการทำงานของหัวใจและปอดภาวะแทรกซ้อนจากการดูแล เท่ากับ 0 และในปี 2567 เปลี่ยนผ่านสู่ **digital platform**

No one is the Hero.
Teamwork is the best things.

Thank You

